

Debreczen, 1896.

I-ső évfolyam. 32-ik sz.

Kedd, okt. 27.

megjelenik

GALIA.

Megjelenik kivétel nélkül mindennap.

Szerkesztők:

MILE PÁLI és BENEDEK GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca 2576. szám alatt,
hová a lap szellemi és anyagi ügyeit illető dolgok küldendők.

Kiadók:

a lap tulajdonos szerkesztők.

Előfizetési díjak:

Október 1-31-ig havonta 20-ig - - - - -	2 frt - kr.
Október 1-31-ig jan. 15-ig - - - - -	3 frt 50 kr.
Égy hónap - - - - -	80 kr.
Égy évam ára - - - - -	10 frt.
Videkre az árak többetle - - - - -	2 frt 30 kr.

Szentpétervári - Moszkva. Popov-féle eredeti orosz teak nagyrakataira csakis

Kontsek Géza

Részlet-össze- és borkereskedésben Debreczen, Kossuth-utca

Folyó sz. 32.

DEBRECZENI VÁROSI SZINHÁZ.

Bérlet 23. szám (páratlan.)

Kedden, 1896. évi október hó 27-én:

H A M L E T.

Tragédia 5 felvonásban. Irtá: Shakespeare. Fordította: Arany János.

S Z E M É L Y E K :

Claudius, Dánia királya	Szilágyi V.	Fransisko, katona	Makray Dénes
Hamlet, az előbbi király fia	Komjáthy János	Pap	Ungváry
Hamlet atyja szelleme	Békessy Gyula	1-ső	Follinus Aurél
Horatio, Hamlet barátja	Benedek Gyula	2-ik	Sziklay Miklós
Polonius, főkamaris	Vidó István	Gertrud, dánkirályné, Hamlet anyja	F. Csiraházy E.
Laertes, fia	Vidor Dezső	Ophélie, Polonius leánya	Molnár R.
Voltinud	Nagy Kálmán	Színész király	Bartha István
Cornelius	Pápay Gyula	Színésznő	Halmi Margit
Rosenkrantz } ndvaroncok	Kathy Ferencz	Lucianus	Pispeky Imre
Guildestern }	Rubos Árpád	Hirnök	Bejczy György
Osrik	Lévay Ilon	1. Apród	Hegyöci Ilona
Mercellus) tisztek	Olasz György	2. Apród	Berzevicsy E.
Bernardo)	Serfözy György		

Urak, nők, tisztek, katonák, kíséret. Színhely: Helsingör.

Helyárak: faldszinti és I. emeleti páholy 9 korona (4 frt 50 kr.) Csaldai páholy 12 korona (4 frt 20 kr.) II. emeleti páholy 6 korona (3 frt.) I. r. támlásszék az első négy sorban 2 korona 40 fillér 1 korona 60 fillér (80 kr.) Emeleti zárszék a két első sorban 1 korona 20 fillér (60 kr.) a többi sorban 1 korona (50 kr.) Faldszinti állóhely 80 fillér (40 kr.) Tanuló és katonajegy a faldszintre 60 fillér (30 kr.) Karzat 40 fillér (20 kr.) Vasár és ünnepnapokon 60 fillér (30 kr.)

Jegyek előre váltathatók d. e. 9 12-ig, d. u. 3-5-ig a színhazi pénztárnál.

A m. t. bérlet és előjegyző közönség jegyeit az előadás napján d. e. 10 óráig tartja fenn a pénztáros.

Bérelni lehet az előleges jelentésben közzétett feltételek mellett a színház jobboldali faldszinti irodájában, ugyannott a színház bérlet is bejelenthető.

Pénztárnyitás 6 óraker. Kezdeté 7, vége 10 óraker.

Holnap szerdán október 28-án

A o z i g a n y b a r o .

Nagy operette 3 felvonásban, zenéjét irta: Strauss.

Komjáthy János, igazgató.

Női ruhák divatos készítését saját kelmékből és divattáplajk szerint legelősbban eszközölnek.

BOROS TESTVÉREK Debreczen, Kossuth-utca, 3. SZ.

4.40
2.60
12.00

Rózsa Lajos

női divatterme
Debreczen, Nyiregyháza,
Kistemplom-bazár. Pazsonyi-utca.

Az ősi és teli időnyre már megérkeztek az
Ujdonságok: női felöltők és gallérok
remek díszített kalapok,
selyem- és flanel-ingekben és blousokban.

A páhólnyitogató.

Irta: Beklós Gusztáv.

Mikor a sok tisztés agasztán kirakkol és a veteránok bandájától követte parádézik végig a széles utakon, mindig fájó érzéssel nézek a leginkább vörös szemű öreg unakra, kik ifjokori álmaikban mind egy-egy Napoleon vagy Kosztantnak képzelhették magukat. A jövő kecsesítője eme képei helyett, sem a díesó halál, sem a nagy szerep nem lett osztályrészük.

Hová vezet a díesőség? kérdi Ouida s mindjárt meg is felelt rá: Leginkább a szalmazsákra!

E nyársat nyelni látszott öreg alakok, egykor mind dalás, szép, nagymenyű ifjak valának. Telve szerellemmel, vitézséggel és nagyvívósággal! S most fiencólkó suszterinasok serege követi, ha esportosan moztulnak ki s e kegyetlen gyermekesereg józói humorral rikogatja utánuk: Uj-j! A veteránok jönek! Bizonyon csata lesz! Vagy temetés.

Eppen ilyen rossz érzés az, midőn az én kedvenc színházamban a páhólnyitogató egy öreg, jóképű nyájas matrona veszi el fölém.

Ez az öreg nő, ki kezét eskőlommal mal köszöni meg, ha a színpadot, vagy a látesőveitér fizetek, ez a hajlongó alak még husz évvel ezelőtt ilt meg jubileumát a vidéken, mint hős anya. Babérszörökkel buzsuolt el a közönségtől, attól a nézőtériől, hol hajdanában szemei lángra gyújtották a hajdanában ifju urakat. Hol esengő hangja anyai könnyvet esikart ki érzékeny delnök szép szeméből.

Hah! akkor még az utóéők nem gondoltak a jövőm! Énekeltek, mint a fülemilék s gondolatok valának, mint a tészkök.

Nem volt gyűdj!

Ma már minden „rendszerrel” lesz elintéve. Ma már állami hivatalnokként nyugdíjaztatnak az ország művészei s. Bizonyos számu működésé év után nyugalmas aggságára számíthatnak.

De még az én páhólnyitogatóm nem esett bele a nyugdíjas évekbe.

Az ő ifjúsága tele volt báberökkel és hódolattokkal! Az ő ifjúságában a társadalom tudja, hogy kiesi a fizetés, nem, mint most, tudja a közönség, hogy mily drágán fizetik azt a primadonnát, mily nagy fellépti díjai vannak ennek s annak az énekesnek. De akkor a társadalom maga igyekezett kárpótolni jutalomjátékain kedvenceit. S a megjutalmazott boldogan élte át ifjúságát, ha nem is dúsakálva az anyagiakban, de bővelkedve a szeretben és baráti viszonyokban.

De eljött az öregség. A rövidlátás korszaka. Midőn már csak nehezen bírta öreg szemével a szerepet el is olvasni. Mikor a köszvény és más apró bajok megdermesztették az öreg tagokat. Már nem lehetett frissen ugrálni, a hangskálája minden nap rövidebb lett, alól is, felül is pár tonussal, elfogyott a hur, mint az öreg ezüztány hegedűjén.

S ekkor egy kis állás után kellett néznie. Nyugdíja nem volt, mindössze kegydíjra számíthatott.

S a hajdan ünnepeket művésznő elkezdett rongkolni, hogy mit is tud ő még a művészetén kívül, a melyből minden nap egy-egy nótát elefedett. S látogatja magában szellemi segélyforrásait melyekből pénzét csinálhatja.

Kötni tudok, de ma már ki nem fizetni magát. Varrni tudok, de ma már gépen varrnak! Felolvasónőnek nem mehetek, bármily jól szavalok, mert

szemeim gyöngék! S akkor azon veszi észre magát, hogy ő egészen csak a színházi légkörbe való, oda beleélté magát. A virrasztás nem farasztja ki, de korán kelni nem tud. Második természeté lón a színházi élet. Tehát ott, ott kell újra valamivé lennie.

Elmenne öltözöttenek, de az fájna neki. Fájna, ha tudnaisait leendőleg fogadná az új nemzedék! Szeretne ott élni a színlalak közelében, de nem többé a deszkákon, hol őt tapsolták.

Szeretne publikum lenni.

S ekkor eszébe jut, mily októdi volt midőn husz évvel ezelőtt megkérte őt egy fényes sikere után a város első úgrvédje! Bezzeg, annak a felesége páhólnyiban ül. Onnan mond íteletet elevenekre és holtakra. De ez rogen volt!

Azútan megemlékezik, hogy nem is oly régen az öreg pénztáros is megkérte, hogy nem is oly régen s ő meghívta a gyászoló, öreg urat néha jó forró kávéra. Miért is nem ment hozzá? Mert tubakó! Nos, most ő is tubakó, mert jót teszen szemekinek!

S addig tündök igy keseregve és esekelyre apadt garde de robeját vizsgálgatta, hogy még mit adjon el belőle — midőn egy ajánlatot kap a jó, ifju collegák utján!

Megyen páhólnyitogatónékné! Havi husz forintja lesz és borraival! Hozzáteve az ő kegydíját, egész kis nyugdíja lesz, gondatlan öregséggel.

S a hajdani primadonna, kit harmincz évvel azelőtt a főpán vitt fogadón háza jutalomjátéka napján, könnyes szemekkel fogadta el jászviti collegái ajánlatát! Oh, ismert ő a színeszéké! Mint egy esalótot képeznek azok, ha szenvedélyes boldonos is akad köztük néha. De mind jóteknységára hajlandó.

S az öreg kikeresé gárdarobejából az öreg gazdaszonyok stereotyp fekete ruháját főkötőjét és nagy könyönyt és felütözve szépen elfoglalja a páhólnyitogatót állást. Puhá székot tesznek neki a folyosóra, hol pihenhet. S bár eleinte pirulva fogadta el a piezlatok, látvány, hogy egy-egy régibb ismerője rá ismer, már ma egész szakavatottsággal kezli bírbeadandó félénveit.

Élső években az üresen maradt páhólyok kakasülésen tölte fele életét. Onnét gyönyörködve az új nemzedékben, gyakran lehetett hallani ez üres páhóly háttérből taptos is, hangosan tetszés nyilvánulásokat. De ma már elfáult az öreg. Minap midőn a darab közepén kiindultam, meglátva elégült gömbölyű arcát, oda szóltam neki, hogy: „szép est volt wini! Nagy siker!” Azt hittem, ő még mindig lelkes színház látogatója egy üresen maradt páhólynak.

S ő egyet szappantva felelt!

— Szép bizony! Tele van a színház. Minden látóesem kézben.

Fájt kissé a változás az öregnél, de belenyugodtam azon mondas igazságába, hogy ívelé kiátszik a tűz a szívekbl. Gyermekkékké válnak az öregek, öngy gyermekekékké, kiket csak kényelmük és gomyruk érdekel.

S e sokáig még színházrajongó idealista páhólnyitogatóm pendántjál megemlíthetem, hogy a

delegaten álló veterán kivétel egy iskolás fiú szájából ezajegretett, dörmögve, hogy ő mlök az ifjúság s tovább szítja az elkobzott szírvarkát.

Pedig hajdan, hajdanában reglúja járt.

SCHVARTZ VILMOS

BUTORGYÁROS DEBRECZENBEN N.-Várad-u. 2088.

ajánlja dusan felszerelt saját gyártmányu batortát
a n. é. közönség szives figyelmébe. 029. 50 15

Színházi hírek.

— A mai est. Ha a halhatatlan angol költő Shakespeare bármelyik örök becsü művét adták elő színházunkban. De hiszen művelt színházátogatók közönsége, mindig zsulofság töltötte meg a nézőteret. Ma Hamlet, Shakespeare ezen egyik legkiválóbb 5 felv. tragiédiája kerül színpadra. A mai estének ezenkívül még kétszeresen nagyobb érdekességet kölcsönöz az, hogy Komjáthy János alakításainak legkiválóbbjait mutatja be. Az ő eddig is tapasztalt művészi ereje, alakító képessége garantált nyújt arra nézve, hogy ma este közönségünk egy minden tekintetben művészi színvonalon álló előadást fog élvezni. Kivülre, mint már megírtuk bő alkalmuk nyílik tehetségük ragyogtatására Csigaházy Etel, Molnár Rózi, (Ophelia) Szilágyi és Barthának. A többi szerepek is mind előrendű tagok kezében van letéve.

Elhunyt primadonna. A pécsi nemzeti színháznak s vele együtt a magyar nemzeti színházaké gyászva van Gyarmathy Gusztávné szül. Mészáros Kornelia, ki jelenleg a Somogyi Károly pécsi színházátó társulatánál, mint operette és népszerű primadonna működött. E hó 23-án életének 27-ik évében Pécsen elhunyt. Az ifjan elhunyt művésznő nagy tehetséggel volt megáldva és néhány évvel ezelőt a népszínháznál kezdte pályáját. Temetése vasárnap délután a r. kath. szertartás szerint ment végbe. A pécsi nemzeti színház igazgatój. és személyzete külön gyászjelentést adott ki. A pályatársak részvéte cnyhitte a mélyen sujtott férj nagy fájdalmát.

— **Czigánybaró.** Szerdán kerül nálunk színpadra ez idényben először Strausznak ezen ismeretes operetteje. A cigánybaró zenéjéről sükségtelennek tartjuk írni, Strausz zenéje mindig nagy vonzerővel bírt közönségünkre. Bizonyára zsulofság megtölti közönségünk szerdán a színházat, mert a vidék legkiválóbb Salfajti B. Huszinsky Ilonát fogjuk ez este újra hallani. A kiváló énekesnő valahányszor még színpadunkon fellépett, mindig elegendő rokonszenvenettel tünntette ki a közönség s bizonyára nem mulasztja el ezt szerdán sem, a mikor egyik legkedvencezettebb szerepét, Saffit fogja énekelni. Növeli továbbá az előadás érdekességét az is, hogy a czimszerepet, Barinkay Sándort, szép hangu tenoristának Bejczy György ének és Czippa mély főkészű parthiját pedig Kállay Lujza altjából fogjuk élvezhetni, kinek tehát újra alkalma lesz brillirozni és a közönség körében újabb hódítást vinni véghez. Zsuppan kitűnő szerepét, Sziklay Miklós játssa, ki ez alkalommal ismét bizonyíthatóan tesz sokoldalú tehetségéről. A többi szerepek, következőleg vannak kiosztva: Szende Anna (Arzonia) Loesarekné (Mirabella) Follinus (Carnero) és Békéssy Gyula (Gábor diák), felhívjuk e minden tekintetben érdekes estére a közönség figyelmét.

— **Nebántsvirág.** E közkezdveltségű és mindenütt nagy hódítást tett francia vaudwille, estütörökön kerül színpadra színházunkban. A czimszerepet (Deniset) Kapossy Józsa játssa, kinek ez egyik legkiválóbb alakítása. Az orgonista (Celestin) szerepe, Follinus művészi kezeibe van letéve. Az örnagyot Püspöky játssa. A többi szerepek következőkék vannak kiosztva: Loesarekné (fejedelmesszony) (színházgató) Szilágyi, (Corinna) Halmi Margit, (örmester) Beczkóy (Champlatreux) Vidor.

Üdönságok az ösi idényre női divatszövevényekben, színes selymekben, díszekben **legolcsóbban beszerezhetők Szabó Lajos fia czégnél.**

Ripacs.

Színpadai gombák!

(Félférfiek, nagymutatók a színpadon.)

I.

Sugó.

Én vagyok a tágas puszták réms királya.

Színész.

Én vagyok a réms puszták tágas királya!

Sugó.

II.

Most pedig már olyan bátor vagyok, hogy karomat az üres ágyra is bele merem dugni.

(Zaidó honcéd Iczig.)

Oh az ég dáta, a világ-ídtet nem hat tikába e sötét lugasnak.

(Ember trag.)

III.

— Oh az égi mátká! Világit élet és halálba! Jer e sötét lugasba!

(Megtörtént.)

IV.

Engem a cardinal küld, Lengyelhon primása.

(Békócsi.)

Engem - Lengyelhon - küld - az az - izé - az ordináre - a kontrás!

V.

— Szokott én tikrébe nézni?

(If. Rákóczyhoz Hercsenyi vezére.)

— Szólottam én urhoz? (Sugó ujra feladja a szót.)

Mire a színész: — Van önök tünkre? — Nimes. — No hát nézzem bele!

(Mh. bácsi.)

VI.

— Aprés vous! (Süketnek kell lennie.)

A preszvrust!

(Gerőfi.)

VII.

Jegyesem kész volt értém a válságdíjat megfizetni, ha őt élvezsem.

(Box és Cox.)

Özveggem kész volt értém a válságdíjat megfizetni, ha őt nőül vezzem.

VIII.

S te még gyanusítani merted tüzhelyed örnagyval!

(Már alszik.)

S te még gyanusítani merted örhelyed tüznagyval!

IX.

Felforgatom a rendet alapostól.

Felforgalja a rendet az apostól.

(Dízsa Gy.)

X.
— ez életem végérlja.
(Dráma a tenger fenekén.)

XI.
Jó ágy lesz a föld!
(Dózsa Gy.)

XII.
E tu, mi fili Brute!
(A ház becsillote.)

— ez végéletom ezrlja.

Jó ágyban — lesz a föld.

Etumi illimi Bude!

Dr. Rothschnek Y. Emil gyógyszertára

az „Arany egyszerű”-hoz,

DEBRECZENBEN, Kossuth-utca 19, a színház mellett.

Nagy választék

külföldi illatszerek, szappanok, fogporok, száj-
vizek, valamint gyógy-czukorkákban.

Arzporok, négy szízesen, Fertőtlenítők szerek, Fogpórák és Fog-
porok, Hajápoló eszközök.
Illatszerek és Illatporok (Sachetok, Kószerek, Piparovizek, arany és
kristályos szerek, Szappanok, piporok és gyógyi, Crémek és színház-
festékek, stb., stb.)

T-4-12

Van szeresnünk a t. közönség szives tudomá-
sára hozni, miszerint legújában megnyitott

Kazinezi kőszénbányánk

kizárólagos képviselőtével

FODOR JENŐ urat DEBRECZENBEN

biztunk meg.

Ajánljuk kályhafűtés és ipartelepek ezrljaira
kiválóan alkalmas szenünket, legújtanosabb árak
mellett minden állományra szállítva és körjük nettó-
tassanak horeses rendelésekkel emeltett képviselőnk által
(iroda: **Bladermann-palota**) fordulni, előre bizto-
sítván azok legpontosabab teljesítéséről.

43 3-1 Kiváló tisztelettel

Kazinezi kőszénbánya részvénytársaság
BUDAPEST.

CSOKONAI

NYOMDA- ÉS KIADÓ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

DEBRECZENBEN, Főpiacz, Simonffy-ház.

Ajánlja a modern nyomdászati követelményeknek megfelelően berendezett a legnagyobbított

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mely újabban a legdrágább betűkkel szaporítottott a legkényesebb igényeket is kielégítheti.

 ÁRANK HATÁROZOTTAK, OLCSÓK.

KÖNYVKÖTÉSNETÜNK

a legdrágábbban teljesít minden e szakba vágó munkát, a legegyszerűbbtől a
legdrágábbig.

Imakönyvek, diszalbumok és emlékkönyvek

csont-, bőr-, bársony-, selyem- és vászon-kötésben, arany vagy ezüst díszítéssel.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítünk.